

Załącznik 4 relacja AŻIH 301/1758

Spisana Tischowa/W. Groby masowe.

Lb.703

Lb.703

Sala Ebenholz córka Herschla i Reginy Knobloch
ur.28.maja 1913 r. w Zdoni, pow.Brzesko
obecnie w Krakowie, ul.Konarskiego lom.1.

1

Tischowa

Zeznajęca slyszała od Albina Chwieja zamieszkałego w Zakliczynie i od wielu naocznych świadków, że dnia 22.grudnia 1942 r. w czasie likwidacji ghetta wykopano obok synagogi, obecnie całkowicie zburzonej, masowy grób. W grobie tym zakopano zwłoki 55 Żydów, OD małżonk i członków Rady Żydowskiej z rodzinami.

Nazwiska straconych:

Jakób Appel z Zakliczyna prezes R.Ż.	Koza Lustbader z Krakowa(żona
Dora Appel (żona)	Sasza (9lat) " " "(syn)
Mendel " synowie	Handel z Niemiec
Chaim " "	handlowa(żona
Herman " "	Handel (syn) O.D.
Mendel Ebenholz z Zakliczyna członek R.Ż.	Spitzer z Krakowa O.D.
Chaim " komendant O.D.	Spitzerowa(żona) "
Michał Frant sekretarz R.Ż.	Spitzer(4 lata) syn
Hersz " O.D.	Weinstockowa z Niemiec, sekreterka Rady Żyd.
Adela " matka	Weinstock syn
Kantorowicz O.D.	Roman Finder z Wojnicza R.Ż.
Lola " żona	Mendel Finder z Krakowa O.D.
Juda "/6 lat)syn	Finderowa,żona "
Fryda Schmelzer (siostra)	Finderówna ,córka(9 mieś.)
Ida " (3 lata)	Finder (syn)
1 dwoje dzieci	Finder (syn)
Stenek Schreiber O.D.	Hela Somerstrum (siostra)
Rachela " żona	Berza " (6 lat) córka
Anka " (8lat) córka	Cyla Neiger teściowa z Krakowa
Schreiberowej matka R.Ż.	Schneiderman zięć O.D.
Dr.Karol Lustbader z Krakowa(Opieka Sp.)	Leon Dener z Zakliczyna O.D.

2.

Hela Dener żona

Hesiek " syn (4 lata)

Dow. Mikołajewicz z Krakowa O.D.

Mikołajewiczówna, siostra

Hausman z Krakowa O.D.

Itak Kirschenbaum z Tarnowa R.Ż.

Rozalja " "

Mojżesz " (10 lat)

Józef Schlänger z Tarnowa O.D.

Brühlówna z Janowic i małżona dziewczynka

Irom z Krynicy z O.D.

Sala Ebenholz mp.

Załącznik 5 relacja AŻIH 301/2038

Protokół przesłania złożonego przed Wojewódzką Żydowską Komisją
Historyczną w Krakowie dnia 9.9.1946 roku.

Od biorąca przesłanie: Holender Maria.

Zesłający: Sztuka Stefan (rzym.kat) ur.4.4.1912 r.

z Rudnika nad Sanem, zamieszkały przed wojną w Rudniku.

Obecnie Kraków, Mogilska 24/4.

O grobie masowym w Zakliczynie. n.D.

W roku 1942 powstało ghetto w Zakliczynie, które obejmowało również Żydów z okolicznych wsi i z innych miast.

Ghetto to trwało tylko parę miesięcy, Żydów zatrudniano przy regulacji Dunajca, naprawie dróg i tp. pracach.

Z początkiem jesieni zlikwidowano ghetto, pozostawiając jedynie Gminę Żydowską wraz z najbliższymi rodzinami. Wszystkich Żydów odtransportowano do stacji Gromnik a stamtąd wywieziono w niewiadomym kierunku.

Pozostałe rodziny wraz z zarządem gminy przetrwały do grudnia 1942 roku, w którym to roku Gestapo z Brzeska rozstrzelało wszystkich (pozostała Sala Ebenholz z dzieckiem). Wszyscy Żydzi musieli się zebrać na głównej ulicy ghetta, niedaleko bóżnicy. Gestapowcy sprawdzili obecność pozostałych w ghetcie, następnie wyciągali po paru przed bóżnicę nad przygotowany obok grób. Grób został w tym samym dniu na rozkaz Niemców wykopany przez Żydów. Żydzi ustawiali się nad grobem i Niemcy strzelali do nich z karabinu maszynowego. Następnie każdą grupę rozstrzelaną polewano wapnem . W ten sposób stracono około siedemdziesiąt parę osób. Po skończonym dziele został grób zasypywany, znajduje się on na samym środku placu przed bóżnicą.

Sztuka Stefan mp.

Kraków, 9.9.1946.